

Y. MİMAR BUMİN EDİL MİMARİ PROJE ÖĞRENCİ YARIŞMASI Çukurova Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü PRO/4 2022

Çukurova Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü mimari proje yarışmalarını takip ederek eğitim müfredatı içinde yarışma konularına paralel içerikler üretme geleneğine sahip bir kurum olma yönünde adımlar atmaktadır. Bu adımlara alternatif bir çaba ise kurumun kendi dinamikleri ile oluşturulan Y. Mimar Bumin Edil Mimari Proje Öğrenci Yarışmasıdır. Kısaca PRO/4 olarak adlandırılan yarışma Çukurova Üniversitesi Mimarlık Fakültesi-Mimarlık Bölümü 2021-2022 Bahar dönemi MİM 298 Mimari Proje 4 dersi kapsamında her sene düzenlenmesi planlanmaktadır. 2022 yılında ilki gerçekleşen bu yarışmayla rekabet, dayanışma, teşvik ve ödül mekanizmalarını işleten bir eğitim iklimi yaratılmıştır. Sürecin sonunda ödüller şöyle sıralanmıştır;

1. Ödülü: Refik Berk Çingiloğlu
2. Ödülü: Berira Özdemir
3. Ödülü: Ayşe Nur Kapar

Savaş Çelebi, Beste Kahloğulları, Cansu Çoban, Sencel Sila Göncüoğlu ise tasarım kavramlarına ilham verici çözüm önerileri sunmaları ile dikkat çekici bir performans sergilemişlerdir. Yarışmadaki seçkileri Çukurova Üniversitesi Mimarlık Bölümü üçüncü sınıf öğrencisi Beyza Betül Ateş'in kaleminden *Güney Mimarlık* okuyucuları ile paylaşıyoruz.

Mevsimlik Tarım İşçileri İçin Yerleşke Tasarımı
Beyza Betül ATEŞ, Öğrenci
Çukurova Üniversitesi Mimarlık Bölümü

Çukurova Üniversitesi Mimarlık Fakültesi-Mimarlık Bölümü 2021-2022 Bahar dönemi Mim 298 Mimari Proje 4 dersi kapsamında "Mevsimlik Tarım İşçileri İçin Yerleşke Tasarımı" konusu; bu işçilerinin barınma ve sosyo-kültürel ihtiyaçlarını karşılama bağlamında ele alınmıştır. Olumsuz şartlarda hayatlarını sürdüren tarım işçilerinin, gündelik hayatta yaşadığı sorunlarının analiz edilmesi ve bunlara yönelik çözümlerin üretilmesinde katılımcılardan; röportajlar, konuya ilişkin araştırma verileri ve makalelerden destek almaları önerilmiştir. Bu süreçte tarım işçileri ile tasarımcının empati kurabilme becerisi yarışma boyunca ön planda tutulmuştur. Bu tutum sonucunda kullanıcıyı gözeten, gerçekçi tasarım fikirlerinin oluşturulması hedeflenmiştir.

Projede başlangıç aşamasında öğrencilerin dikkate alması gereken bazı kavramlar ön plana çıkarılmıştır. Sürdürülebilir mimari, yerel malzeme, aktif ve pasif enerji sistemleri, esneklik, geçicilik gibi temel kavramlar üzerinde zihinsel bir hazırlık yapılmıştır. Süreçte tasarımcıdan ve tasarımlardan beklenen kullanıcı profili ve ekonomik

şartları göz önünde bulundurarak, yalın, uygulanabilirliği yüksek, etkili ve ekonomik çözümler üretilmesidir. Kullanıcı tarafından inşa edilebilme imkânı ve mobilite kavramının tasarım kararlarına özellikle etkili olması beklenmiştir. Bunların yanı sıra esnek tasarım anlayışı, toprağa mümkün olduğunca az müdahalede bulunmak da bağlı kalınması istenen ilkeler arasındadır.

İhtiyaç Programı

İhtiyaç programı tarım işçilerinin sıklıkla karşılaştığı sorunlar, iklimsel veriler, gündelik faaliyetler, ergonomik tasarım anlayışı ve kısıtlı ekonomik durum doğrultusunda oluşturulmuştur.

A. Barınma

I. Yaşam üniteleri: Çok çocuklu, çekirdek aile ve bu aileye katılmış akrabalarından oluşan geniş aile üyelerinin yaşadığı ortalama 4-8 kişinin barındığı yaşam üniteleridir. Bu ünitelerde yaşama, yatma, yıkanma-WC, yemek pişirme, çamaşır yıkama ve kurutma eylemleri gerçekleştirilecektir. Yaşam ünitelerinin esnek büyüme ilkelerine göre ele alınmasında yarar vardır. Bu ünitenin en küçük yerleşim birimi olduğu, daha fazla işçi olduğunda gerekirse birden fazla birimin yan yana tasarlanabileceği de öngörülmektedir.

II. Güvenlik ve yönetim birimi.

III. Ailelerin yanlarında getirdikleri büyük ve küçükbaş hayvanları barındırdıkları hayvan barınakları için alan.

Yerleşke 20 aile (yaklaşık 150-200 kişilik nüfus) için tasarlanmalıdır.

B. Sosyal Alan

I. Yerleşme alanında halkın toplanacağı, ortak eylemleri gerçekleştireceği sosyal merkez ve toplanma mekânları

C. Eğitim Alanı

I. Özellikle eğitim öncesi çocuklar için günlük bakım yerleri

II. Eğitim çağındaki çocuklar için kapalı ve açık çocuk oyun alanları

III. Etüt ve ders çalışma alanları

D. Otopark Alanı

E. Peyzaj Alanı (Rekreasyon Alanları)

I. Gençler ve yetişkinler için spor ve rekreasyon alanları.

Proje Yürütücüsü: Prof. Dr. Duygu Saban, Doç. Dr. Altay Çolak, Dr. Öğr. Üyesi Kasım Çelik, Öğr. Gör. Barış Altıok, Öğr. Gör. Sabri Tunç, Öğr. Gör. Derin Hilal Bilmez, Arş. Gör. Çiğdem Yağmur Yüksel.

GÖÇEBE

'MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNE YÖNELİK YERLEŞKE TASARIMI'

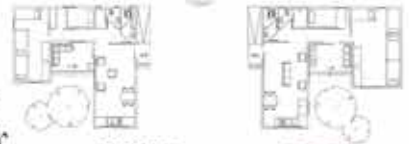
BU YERLEŞKE TASARIMINDA BİRÇOK FARKLI YAŞ DÜĞÜNÜN ÖZELLİKLERİ VE FARKLILIKLARI GÖZ ÖNİNE ALINMIŞ VE BERABER YAŞAMLARINA DEVAM EDEBİLMELERİ İÇİN TASARLANMIŞTIR. HAYAT DÖNGÜLERİ TEKRARLI VE AMAÇLARI AYNI OLAN İNSANLARI İVİNDE BİR HİSSETTİRMEK VE ADAPTASYONLARINI İZLENDİRMEK ANA TASARIM KAVRISI OLMUŞTUR. TASARIM MODÜLER BİR SİSTEM OLUP SADECE BU DÖLÜDE DEĞİL, AYNI DÜĞÜMLÜ YAŞAYAN İNSANLARIN FARKLI BÖLGELERİNDE DE KULLANILMAK İÇİN UYGUNLUK GÖSTERİR. MODÜLLERİN TASARIMI KATILANILIR YAPIDA VE SÜRÜREBİLİR MALZEMELERDEN YAPILMIŞTIR. YAŞAMA MODÜLLERİ VE SOSYAL MODÜLLER YERLEŞİM BÖLGESİNDE HÜZLÜ BİR ŞEKİLDE KURULABİLİR VE YERDEN KILAY BİR BİÇİMDE SÖKÜLEBİLİR. SOSYAL MODÜLLER KULLANILANLARIN FARKLILIKLARINA GÖRE KURULANMIŞTIR. YAŞAMA ÜNİTELERİ BİREY SAYILARINA GÖRE AYRILMIŞ OLUP KENDİ İÇLERİNDE SOSYAL ALANLARA DÜŞÜRÜLMÜŞTÜR. TASARIMDA ENERJİ DÜĞÜNEN VE KANAL SUYU DEĞİŞİNDEN SAĞLANMIŞ OLUP YERLEŞKE KENDİ ENERJİSİNİ ÜRETİBİLİR DURUMDADIR.

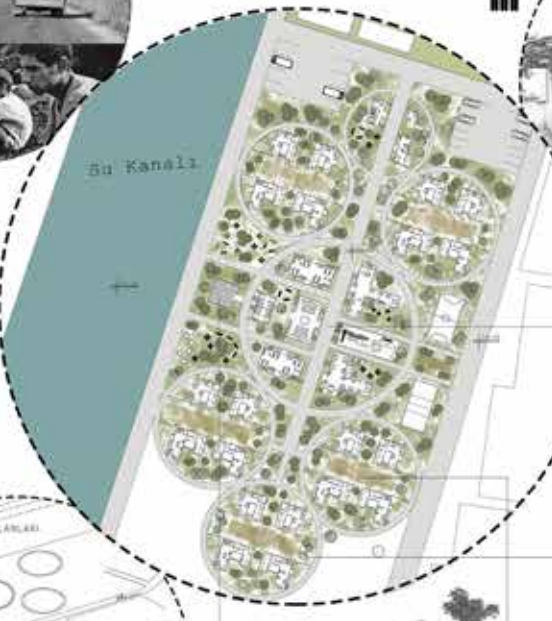
YAŞAMA ÜNİTELERİ PLANLARI

- SÜRÜREBİLİRLİK
- BERABERLİK
- İNTERAKTİF ALANLAR
- ADAPTASYON

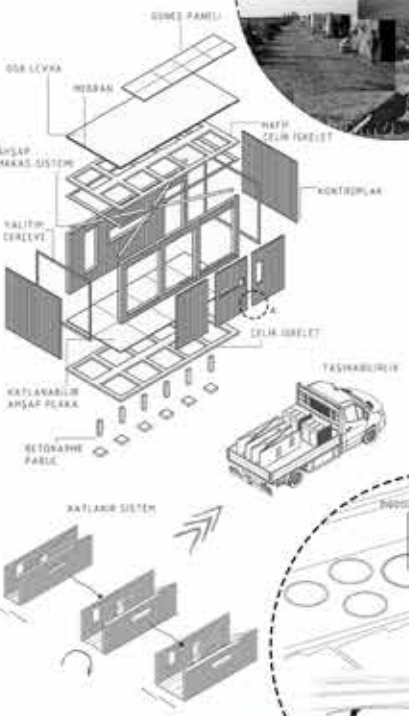
1 BAĞLAM

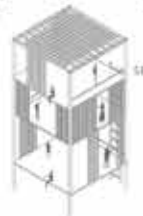
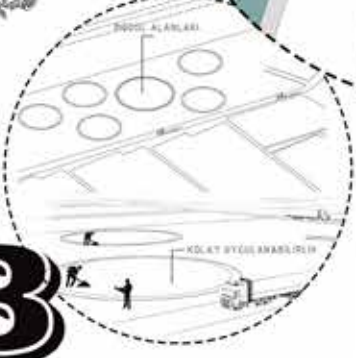
2 TASARIM

A- OYUN WC B- ERKEK ATEŞ YERİ C- ÇOK ANAHTAR SALON D- KADIN ATEŞ YERİ E- PASAJ F- ÇOCUK MERKEZİ G- GENEL MERKEZ

3 UYGULAMA

H- KULÜBÜ ÖNÜ İ- ÇOCUK ÖNÜ J- ERKEK ÖNÜ K- KADIN ÖNÜ L- BİNGÖL M- BİNGÖL N- BİNGÖL O- BİNGÖL P- BİNGÖL

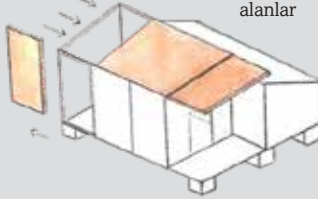
Berira ÖZDEMİR

E
K
O
S
İ
S
T
E
M

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNE YERLEŞKE

İsteğe bağlı
oluşan açık
alanlar

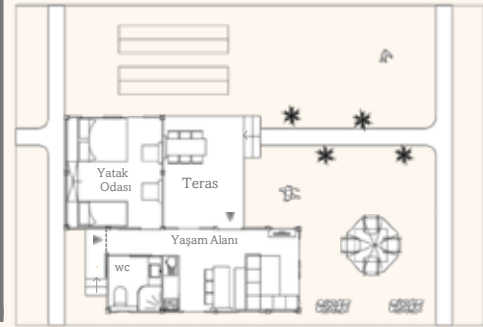
SİSTEM

Lamine ahşaptan oluşan paneller, kurulan ahşap iskeletteki sürgülü raylara geçirilmektedir. Bu sayede istendiği zaman kolayca çıkarılıp açık mekanlar oluşturulmaktadır.

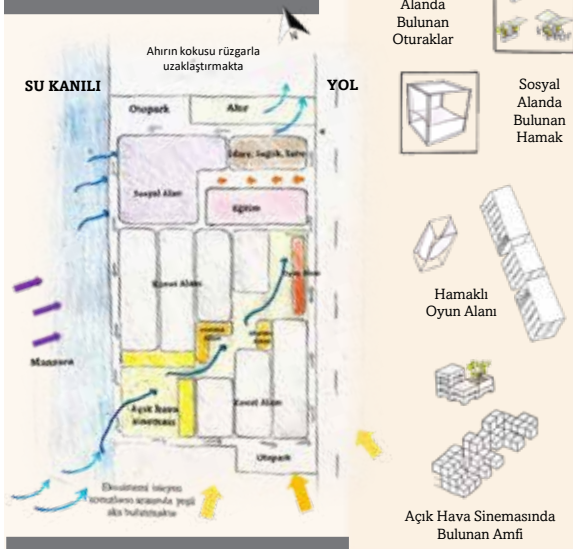
TASARIMA NASIL BAŞLADIM?

Arazi Adana Karataş ilçesinde bulunmaktadır. Araziye yerleşim tarım işçilerinin sıcaktan en az etkileneceği ve konforlu bir ortam sağlayacağı şekildedir. Konutlar mevsimlik tarım işçilerinin kolay kurabileceği bir sistem içermektedir.

PLAN

YERLEŞİM

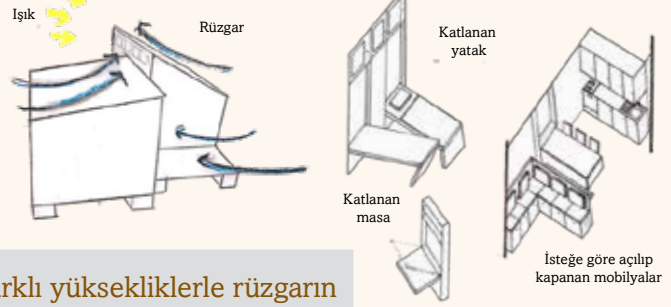

Sosyal Alanda Bulunan Oturaklar

Sosyal Alanda Bulunan Hamak

Hamaklı Oyun Alanı

Açık Hava Sinemasında Bulunan Amfi

Farklı yüksekliklerle rüzgarın ve güney ışığının maksimum kullanılması hedeflenmiştir.

KONUT TİPLERİ

EKOSİSTEM

Araziye yerleşirken kullanıcıların konforlu yaşayacakları alanlar oluşturulmaktadır. Arazi sosyal ve özel alana ayrılmıştır. Yerleşim de rüzgar yönüne göre konutlar kaydırılarak rüzgar koridoru oluşturulmaktadır. Ayrıca kanal ve günbatımı manzarası konutların göreceği şekilde konumlandırılmıştır.

G
Ö
R
Ü
N
Ü
Ş

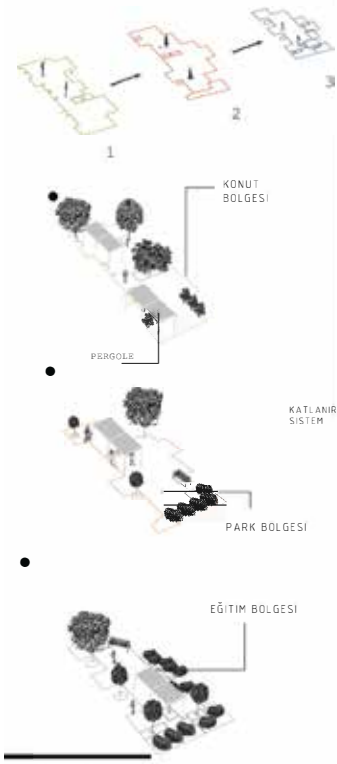

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK BÖLÜMÜ

'MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNE
YÖNELİK YERLEŞKE TASARIMI'

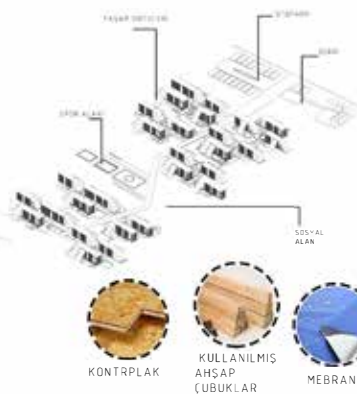
DEĞİŞKEN PEYZAJ KURGUSU

MOBİL KONUT

SABİT ZAMAN DİLİMLERİNİN DE SABİT MEKANLARDA BULUNAMAYAN YILIN BELLİ ZAMAN ARALIKLARINDA BELLİ ÇEVRELERDE BULUNAN MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİ İÇİN TASARLANAN YERLEŞKE TASARIMIN DA MOBİL KONUT FİKRİYLE YAŞADIKLARI MEKANLARDA KENDİLERİYLE BERABER GÖTÜRECEKLERDİR. MOBİL KONUT FİKRİ AYNI ZAMANDA ÇUKUROVA'NIN VERİMLİ TARIM ARAZİLERİNİ TAHRİP ETMEMEK AMAÇLANMIŞTIR. BÖYLELİKLE MOBİL KONUT FİKRİNİN ALTINI DESTEKLEMİŞTİR. AİLELER ARASI ÇEŞİTLİ KİŞİ SAYILARI BAZ ALINARAK 4,6,8 KİŞİLİK OLARAK TASARLANMIŞTIR. OLUŞTURULAN KONUTLAR KENDİ ARALARIN DA GRUPLANARAK DEĞİŞKEN PEYZAJ KURGULARIYLA DESTEKLENEREK KONUTLAR ARASINDA BAĞÇELER VE OTURMA ALANLARI OLUŞTURULMAK İSTENİLMİŞTİR. OLUŞTURULAN BU KURGUDA EĞİTİM VE SOSYAL ALANLAR YAŞAMA BİRİMLERİNİN ARASINDA KURGULANARAK HER BİREYİN ERİŞİLECEĞİ SOSYAL AKTİVİTELERİ GELİŞTİRMEK AMAÇLANMIŞTIR. KONUTLAR İÇİN OLUŞTURULAN MODÜL İŞLEVİ; AÇILIR KATLANIR SİSTEMLERDEN OLUŞTURULARAK GEREKTİĞİNDE UYUMA ALANLARINA, GEREKTİĞİNDE İSE OTURMA ALANLARINA DÖNÜŞEBİLMEKTEDİR.

Savaş ÇELEBİ

HABİTATION 01 : FOR FARM WORKERS

MEVCUT DURUM

Geçinmek için göçebe bir yaşamı tercih etmek zorunda kalan mevsimlik işçiler, çalışma alanlarında barınma, altyapı eksikliği, hijyen, yaşam destek ünitelerinin eksikliği gibi birçok sorunla karşı karşıyadırlar.

TASARIM YAKLAŞIMI

Neredeyse yılın tamamı boyunca tarım işinin sürdüğü Adana'da bu sorunları kalıcı olarak çözmek zaruri bir ihtiyaçtır. Taş, toprak, ahşap, kamış vb. yerel malzemelerle ve geleneksel yöntemlerle inşa edilebilecek, kullanıcıları da sürece dahil ederek onlara inşa süreci boyunca kazandıkları deneyimlerle yeni bir meslek edindirmek ve onlara ilham olmak tasarımın temel hedefleridir. Tarım işçilerinin toprağa, toprağın tarım işçilerine baktığı, sürdürülebilir bir yaşamın olduğu yerleşke tasarımı amaçlanmıştır.

Yaşam Üniteleri Planı Ölçek 1/500

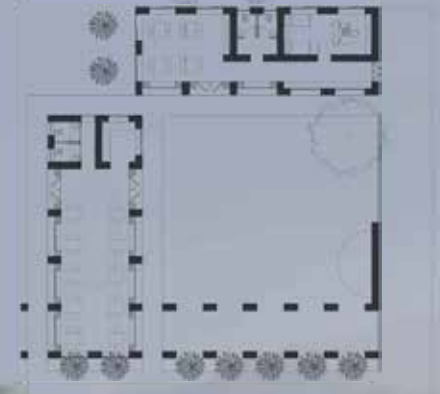
Etüt Salonu Planı Ölçek 1/500

A-A Kesiti Ölçek 1/500

Vaziyet Planı Ölçek 1/2000

Sosyal Alan Planı Ölçek 1/500

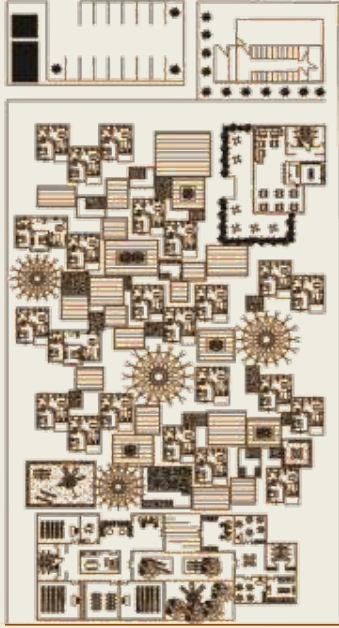
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNE YERLEŞKE TASARIMI

YERELLİK
KOLAY İNŞA
PASİF İKLİMLENDİRME
SÖKÜLÜR-TAKILIR

TAŞINABİLİR

Birimlerde yerleşim bölgesinde fazlaca bulunan ve doğal olarak tedarik edilebilecek **yerel malzemeler** kullanılmıştır ve kullanıcıların konutlarını kendileri inşa edebilmesi için **kolay inşa** yöntemleri göz önünde bulundurulmuştur.

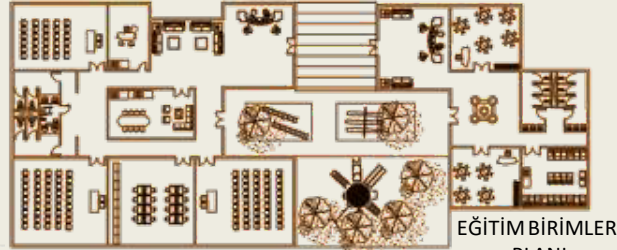
VAZİYET PLANI

KAFFE PLANI

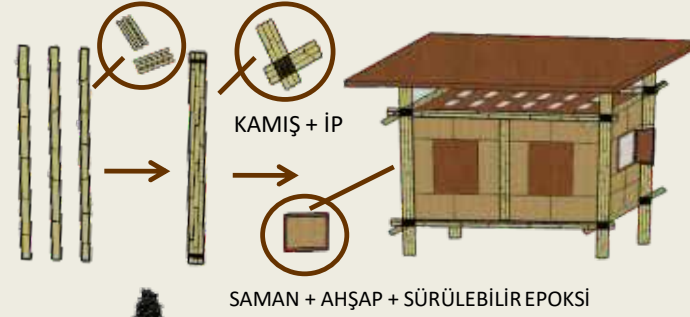
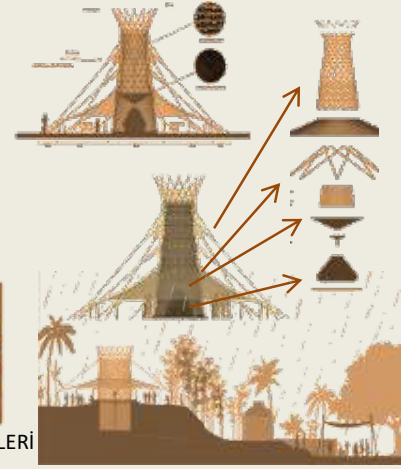

KONUT PLANLARI

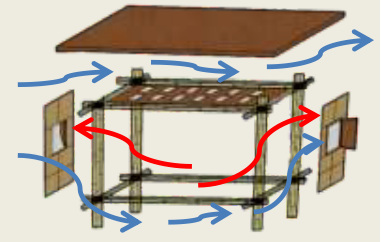
EĞİTİM BİRİMLERİ
PLANI

Su kuleleri yardımıyla **su hasadı** yapılır ve konut içinde gri su tekrar değerlendirilir.

SAMAN + AHŞAP + SÜRÜLEBİLİR EPOKSİ

BİRİMLERİN YERDEN YÜKSELTİLMESİ VE ÜSTLERİNDE YARATILAN BOŞLUKLAR SAYESİNDE **DOĞAL HAVA AKIMI** ELDE EDİLİR **PASİF İKLİMLENDİRME İLE** MEKANIN DAİMA SERİN TUTULMASI SAĞLANMIŞTIR.

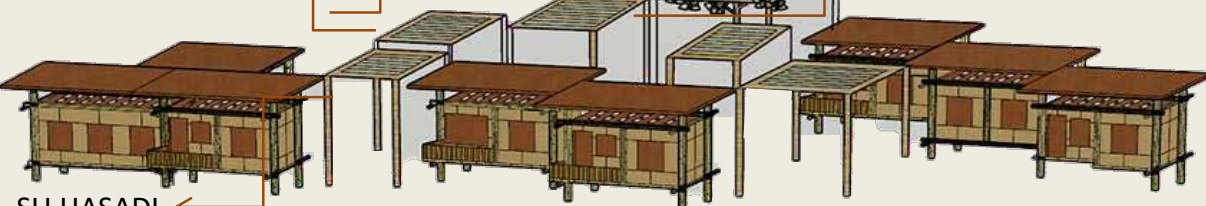

GÜNEŞ KONTROLÜ

SOLAR PANEL EKLENTİSİ

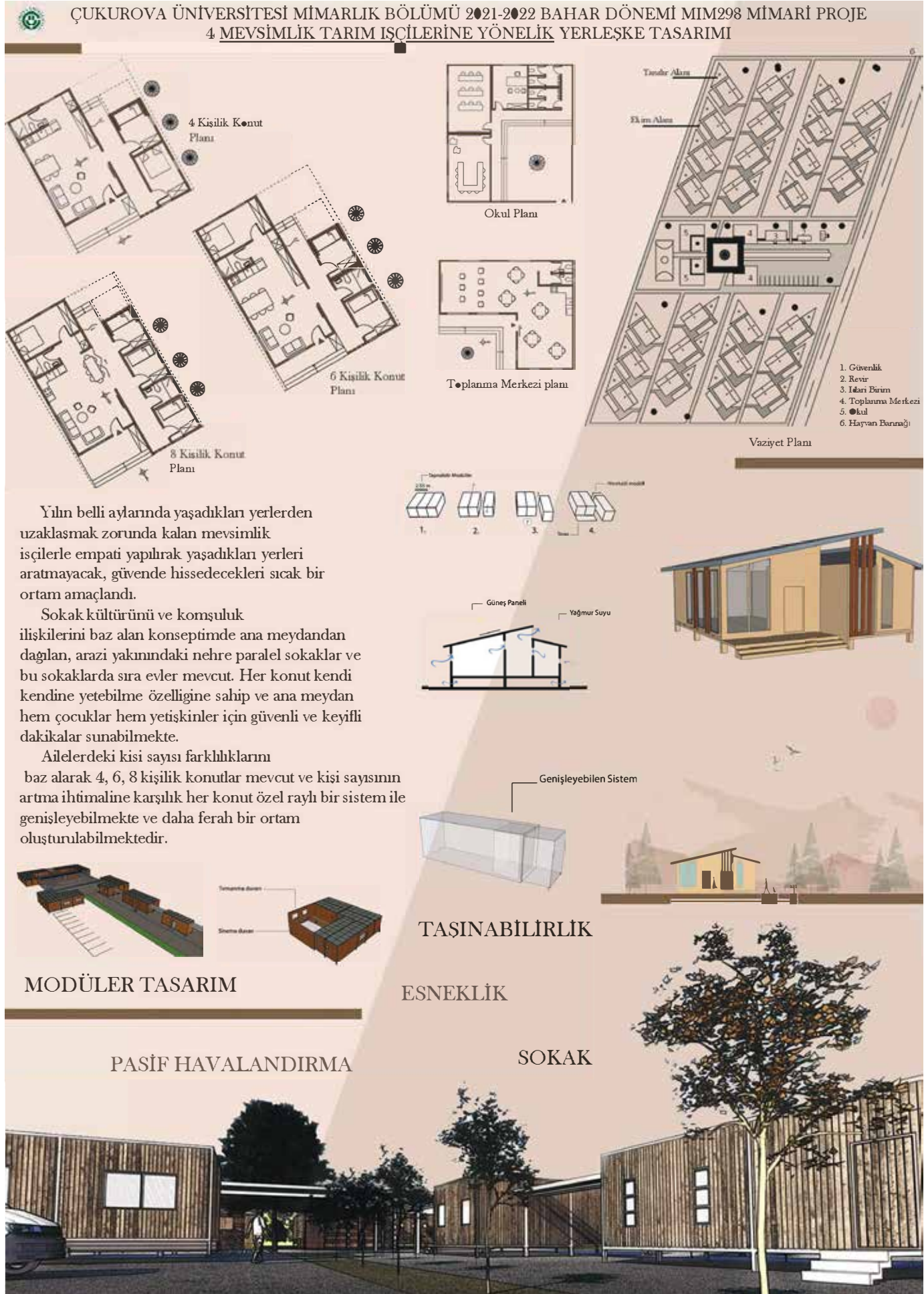
SOSYAL ALANLAR

DOĞAL YÖNELİM

SU HASADI

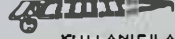
Cansu ÇOBAN

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNE YERLEŞKE TASARIMI

Y
A
K
L
A
Ş
I
M
K
A
R
A
R
L
A
R

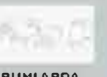
KULLANICILAR, BELİRLİ BÖLGELERDE, BELİRLİ BİR GÖRE KULLANDIKLARI İÇİN TAŞINABİLEN BİR BARINMA MODÜLÜ ÖNGÖRÜLMÜŞTÜR.

TÜM GÜN TARLALARDA ÇOK YORULAN İNSANLAR İÇİN HEM DİNLENDİRİCİ HEM DE ÇOCUKLARIYLA GÜZEL VAZİT BEĞİREBİLECEKLERİ AÇIK VE YARI AÇIK SOSYAL ALANLAR TASARLANMIŞTIR.

GÜNEYBATI'DA HAKİM DİAİN RİZGAR DÜŞÜNÜLEREK, HAYVAN BARINMAĞI, YAĞATA DAĞI İSTEHMİYEN KÖLÜDAN DOLAYI KIR EY DÖĞÜ KÖŞESİNE KONUMLANDIRILMALI.

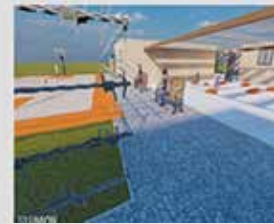

ACİL DURUMLARDA AMBULANSA HIZLI ŞEKİLDE ULAŞABİLMEK İÇİN REVİR OTOPARKA YAKIN KONUMLANDIRILMALIDIR.

MODÜL MODELLEMESİ

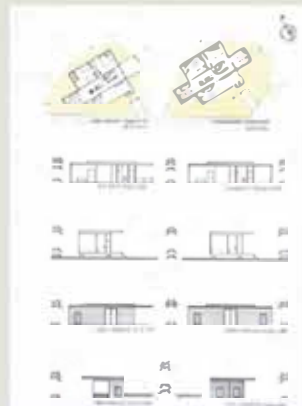

ARAZI
MODELLEMESİ

VAZİYET PLANI - PLANLAR

- KESİTLER - GÖRÜNÜŞLER

PROJE 4 : MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNE YERLEŞKE TASARIMI